

Dokument s plenarne sjednice

A9-0254/2021

23.7.2021

IZVJEŠĆE

o posljedicama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i prava skrbništva
po žene i djecu
(2019/2166(INI))

Odbor za pravna pitanja
Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

Izvjestiteljice: Luisa Regimenti, Elena Kountoura

(Zajedničke sjednice odbora – članak 58. Poslovnika)

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE MANJINE.....	28
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	29
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	30

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o posljedicama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i prava skrbništva po žene i djecu (2019/2166(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te članke 6., 8. i 67. Ugovora o funkciranju Europske unije (UFEU), uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela (Direktiva o pravima žrtava)¹,
- uzimajući u obzir članke 21., 23., 24. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija), koja je stupila na snagu 1. kolovoza 2014.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,
- uzimajući u obzir opću napomenu br. 13 Odbora za prava djeteta od 18. travnja 2011. o pravu djeteta na zaštitu od svih oblika nasilja,
- uzimajući u obzir Hašku konvenciju od 25. listopada 1980. o građanskim aspektima međunarodne otmice djece,
- uzimajući u obzir Hašku konvenciju od 29. svibnja 1993. o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima²,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979. i Opću preporuku br. 35 o rodno uvjetovanom nasilju nad ženama kojom se ažurira Opća preporuka br. 19 Odbora za iskorjenjivanje diskriminacije žena o nasilju nad ženama,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegovo načelo 2.,
- uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030. koji je stupio na snagu 1. siječnja 2016., a posebno peti cilj održivog razvoja o rodnoj ravnopravnosti i drugi podcilj u okviru šesnaestog cilja o iskorjenjivanju zlostavljanja, iskorištavanja, trgovine

¹ SL L 315, 14.11.2012., str. 57.

² SL L 132, 21.5.2016., str. 1.

te svih oblika nasilja nad djecom i mučenja djece,

- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog odluke Vijeća od 4. ožujka 2016. o sklapanju, od strane Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (COM(2016)0109),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.” (COM(2020)0152), a posebno njezin prvi cilj o iskorjenjivanju nasilja nad ženama i djevojčicama te povezanih stereotipova,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025.” (COM(2020)0698),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za prava žrtava (2020.–2025.)” (COM(2020)0258),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 6. ožujka 2019. naslovljen „Izvješće o ravnopravnosti žena i muškaraca 2019.” (SWD(2019)0101),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2017. o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju, od strane Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji i drugim mjerama za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o potrebi za posebnim sastavom Vijeća za rodnu ravnopravnost⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o rodnoj perspektivi tijekom i poslije razdoblja krize uzrokovane bolešću COVID-19⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost⁷,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima⁹,

³ SL C 337, 20.9.2018., str. 167.

⁴ SL C 232, 16.6.2021., str. 48.

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0379.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0024.

⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0025.

⁸ SL L 338, 21.12.2011., str. 2.

⁹ SL L 181, 29.6.2013., str. 4.

- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudske odluke u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (Uredba Bruxelles II.a)¹⁰,
 - uzimajući u obzir Indeks rodne ravnopravnosti Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) za 2020.,
 - uzimajući u obzir studiju EIGE-a od 12. lipnja 2019. naslovljenu „Razumijevanje nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama u EU-u: uloga podataka”,
 - uzimajući u obzir studiju EIGE-a od 18. studenog 2019. naslovljenu „Vodič za policiju u svrhu procjene rizika i upravljanja rizikom od nasilja koje u intimnim vezama nad ženama vrše partneri”,
 - uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) od 3. ožujka 2014. naslovljeno „Nasilje nad ženama: istraživanje provedeno diljem Europske unije”,
 - uzimajući u obzir Platformu neovisnih stručnjaka za borbu protiv diskriminacije i nasilja nad ženama (Platforma EDVAW) i njezinu izjavu od 31. svibnja 2019. „Nasilje koje u intimnim vezama nad ženama vrše partneri ključan je podatak koji treba uzeti u obzir pri određivanju skrbništva nad djecom”,
 - uzimajući u obzir izjavu Marceline Naudi, predsjednice Stručne skupine Vijeća Europe za borbu protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, od 24. ožujka 2020., naslovljenu „Za mnoge žene i djecu dom nije sigurno mjesto”, u kojoj se govori o nužnosti poštovanja standarda Istanbulske konvencije tijekom pandemije,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za pravna pitanja i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost u skladu s člankom 58. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A9-0254/2021),
- A. budući da je rodna ravnopravnost temeljna vrijednost i temeljni cilj EU-a te da bi se trebala odražavati u svim politikama EU-a; budući da je pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno pravo sadržano u Ugovorima¹¹ i Povelji¹² te da bi se trebalo u potpunosti poštovati; budući da rodno uvjetovano nasilje, u svim svojim oblicima, predstavlja ekstrem lanac diskriminacije i kršenje ljudskih prava ukorijenjeno u rodnoj neravnopravnosti koja se tako širi i jača; budući da ova vrsta nasilja proizlazi iz i pomaže u održavanju rodnih stereotipova o ulogama i sposobnostima žena i muškaraca te iz nejednakih odnosa moći u društвima; budući da je i dalje raširena pojava i da pogаđа žene u svim društvenim slojevima, neovisno o dobi, obrazovanju, primanjima, društvenom položaju ili zemljji podrijetla ili prebivališta te budući da je jedna od

¹⁰ SL L 338, 23.12.2003., str. 1.

¹¹ Članak 2. i članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji te članci 8., 10., 19. i 157. Ugovora u funkcioniranju Europske unije.

¹² Članci 21. i 23. Povelje.

najozbiljnijih prepreka postizanju rodne ravnopravnosti; budući da žene i djeca u EU-u nisu jednakо заštićeni od rodno uvjetovanog nasilja zbog različitih politika i zakonodavstva u državama članicama;

- B. budući da, unatoč brojnim primjerima službenog uvažavanja rodne ravnopravnosti i napretka ostvarenog u tom području, i dalje postoji diskriminacija žena i da su one u nepovoljnem položaju te da i dalje postoje društvene, gospodarske i kulturne nejednakosti; budući da prema Indeksu rodne ravnopravnosti EIGE-a za 2020. ni jedna država članica EU-a još nije postigla potpunu ravnopravnost žena i muškaraca; budući da EU u području rodne ravnopravnosti i dalje sporo ostvaruje napredak, s obzirom na to da se indeks u prosjeku poboljšava za jedan bod svake dvije godine; budući da će tom brzinom EU-u trebati skoro 70 godina za postizanje rodne ravnopravnosti; budući da je Parlament već uputio poziv za uspostavu novog sastava Vijeća ministara i državnih tajnika zaduženih za rodnu ravnopravnost;
- C. budući da različiti oblici ugnjetavanja ne postoje sami za sebe već se preklapaju i istodobno pogadaju pojedince, što dovodi do interseksijskih oblika diskriminacije; budući da se diskriminacija na temelju roda često podudara s diskriminacijom na drugim osnovama, kao što su rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, vjera ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob i seksualna orijentacija;
- D. budući da u ovom desetljeću svjedočimo vidljivoj i organiziranoj ofenzivi na globalnoj razini i razini EU-a protiv rodne ravnopravnosti i prava žena, među ostalim i u EU-u;
- E. budući da je rodna ravnopravnost ključan uvjet za inovativno, konkurentno i prosperitetno gospodarstvo EU-a u kojem se otvaraju nova radna mjesta i povećava produktivnost, osobito u pogledu digitalizacije i prijelaza na zeleno gospodarstvo;
- F. budući da se nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama odnosi na svako fizičko, seksualno, psihološko ili financijsko nasilje koje se događa između bivših ili trenutačnih supružnika ili partnera, bez obzira na to ima li počinitelj ili je imao isto mjesto boravka kao i žrtva; budući da je nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama jedan od najčešćih oblika rodno uvjetovanog nasilja, pri čemu se procjenjuje da su nad 22 % žena partneri vršili fizičko i/ili seksualno nasilje, dok su nad 43 % žena vršili psihološko nasilje¹³; budući da su žene i djeca nerazmjerne pogodeni tom vrstom nasilja; budući da „nasilje u obitelji” označava sva djela tjelesnog, seksualnog, psihičkog ili ekonomskog nasilja koja se događaju u obitelji ili kućanstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih drugova ili partnera, neovisno o tome dijeli li počinitelj ili je dijelio prebivalište sa žrtvom¹⁴; budući da je obiteljsko nasilje ozbiljan te često dugoročan i skriven društveni problem koji može uzrokovati sustavnu fizičku i/ili psihološku traumu s teškim posljedicama za žrtve i ozbiljnim učincima na emocionalnu, financijsku i društvenu dobrobit cijele obitelji, s obzirom na to da je počinitelj osoba u koju bi žrtva trebala moći imati povjerenja; budući da između 70 % i 85 % djece žrtava nasilja poznaje svojeg zlostavljača i budući da je velika većina te djece žrtva ljudi kojima vjeruju¹⁵; budući da

¹³ Izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 3. ožujka 2014. naslovljeno „Nasilje nad ženama: istraživanje provedeno diljem Europske unije”.

¹⁴ Istanbulska konvencija.

¹⁵ Vijeće Europe, „Human Rights Channel: Zaustavimo seksualno uznemiravanje i zlostavljanje djece u sportu”, pristupljeno 21. srpnja 2021.

zlostavljači često žrtve podvrgavaju prisilnoj kontroli koja uključuje zastrašivanje, kontroliranje, izolaciju i zlostavljanje;

- G. budući da su stope nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama u ruralnim i udaljenim zajednicama još veće nego one u urbanim područjima; budući da su stope nasilja nad ženama koje vrše partneri u intimnim vezama više i učestalije te je fizičko, psihološko i finansijsko nasilje koje se vrši nad tim ženama ozbiljnije, čemu dodatno doprinosi činjenica da žive daleko od mjesta s dostupnim resursima i uslugama gdje bi mogле potražiti pomoć; budući da su znatan problem za osobe koje su preživjele nasilje partnера u intimnoj vezi predstavnici zdravstvenih, socijalnih i pravnih službi u ruralnim i udaljenim područjima koji slabo razumiju problem obiteljskog nasilja;
- H. budući da na razini EU-a većinu kućanstava sa samohranim roditeljem vode samohrane majke koje su naročito izložene finansijskim poteškoćama, osobito one s niskim plaćama, te je za njih vjerojatnije da će rano napustiti tržiste rada kada postanu roditelji i stoga biti u nepovoljnem položaju kada pokušaju ponovno ući na tržiste rada; budući da je u EU-u 2019. 40,3 % kućanstava sa samohranim roditeljem bilo izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti¹⁶;
- I. budući da je 30 % žena koje su bile žrtve seksualnog nasilja koje je nad njima vršio bivši ili trenutačni partner bilo izloženo seksualnom nasilju i u djetinjstvu te budući da 73 % majki koje su bile žrtve fizičkog i/ili seksualnog nasilja koje je nad njima vršio partner izjavljuje da je barem jedno od njihove djece bilo svjesno da se to nasilje događa¹⁷;
- J. budući da su u mnogim državama članicama mjere ograničavanja kretanja i ograničavanja društvenih kontakata tijekom pandemije bolesti COVID-19 povezane s eksponencijalnim povećanjem učestalosti i intenziteta slučajeva nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, psihološkog nasilja, prisilne kontrole i kibernasilja, te sa 60 % porasta hitnih poziva koje su prijavile žrtve nasilja u obitelji¹⁸; budući da su zahtjev za ostajanjem kod kuće i alarmantni porast tzv. „pandemije u sjeni” otežali ženama i djeci pristup učinkovitoj zaštiti, uslugama potpore i pravosuđu te ukazali na to da su resursi i strukture za potporu nedostatni i da su žrtve imale ograničen pristup uslugama potpore, što znači da su mnoge od njih ostale bez odgovarajuće i pravovremene zaštite; budući da bi države članice trebale razmjenjivati najbolje prakse u pogledu posebnih mjera za pružanje pravovremene i pristupačne pomoći žrtvama, uključujući uspostavljanje posebnih sustava za slanje tekstualnih poruka u hitnim slučajevima ili uspostavljanje kontaktnih točaka za pomoć u ljekarnama i supermarketima; budući da unatoč raširenosti te pojave žrtve, njihove obitelji, prijatelji, poznanici i susjedi iz različitih razloga nedovoljno prijavljaju nasilje koje nad ženama vrše partneri u intimnim vezama u EU-u, osobito tijekom pandemije bolesti COVID-19, te budući da postoji znatan nedostatak sveobuhvatnih, usporedivih podataka razvrstanih po rodu, što otežava potpunu procjenu utjecaja krize; budući da istraživanje o nasilju nad ženama koje provela Agencija EU-a za temeljna prava ukazuje na to da žrtve

¹⁶ Eurostat, „Djeca u opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti”, podaci preuzeti u listopadu 2020.

¹⁷ Izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 3. ožujka 2014. naslovljeno „Nasilje nad ženama: istraživanje provedeno diljem Europske unije”.

¹⁸ Izjava za medije Dr. Hans Henri P. Kluge, regionalnog direktora Svjetske zdravstvene organizacije za Europu, od 7. svibnja 2020. naslovljena „Tijekom pandemije bolesti COVID-19 nasilje se može spriječiti i nije neizbjegno”.

prijavljaju policiji samo najozbiljnije slučajeve nasilja koje su nad njima vršili intimni partneri, što čini 14 % slučajeva, te da dvije trećine žena koje su žrtve sustavno ne prijavljaju nasilje vlastima, ili zbog straha ili zbog nedostatka informacija o pravima koje imaju kao žrtva, ili zbog općenitog vjerovanja da je takvo nasilje privatna stvar o kojoj ne bi trebalo javno govoriti¹⁹;

- K. budući da se obiteljsko i rodno uvjetovano nasilje povećalo zbog mjera ograničavanja kretanja koje su uvedene tijekom pandemije uzrokovane bolešcu COVID-19 te budući da se prema podacima iz najnovijeg izvješća Europola²⁰ seksualno zlostavljanje djece na internetu u EU-u naglo povećalo;
- L. budući da je tijekom primjene mjera ograničavanja kretanja prijavljen znatni porast obiteljskog nasilja prema pripadnicima zajednice LGBTI, osobito mladima;
- M. budući da finansijsko nasilje nad ženama u obliku oštećivanja imovine, ograničavanja pristupa finansijskim resursima, obrazovanju ili tržištu rada, ili nepoštivanja finansijskih obveza poput plaćanja naknade za uzdržavanje zavređuje potrebnu pozornost s obzirom na to da se ograničavanje finansijske neovisnosti i obiteljskog bogatstva nadopunjuje s ostalim oblicima nasilja i predstavlja dodatne zamke za žrtve; budući da su žrtve koje nisu finansijski neovisne često prisiljene ostati i dalje živjeti s počiniteljem kako bi izbjegle finansijsku nesigurnost, beskućništvo ili siromaštvo te budući da se ta tendencija pogoršala zbog pandemije bolesti COVID-19; budući da su pravedna plaća i ekomska neovisnost ključne za omogućavanje ženama da napuste nasilne odnose u kojima trpe zlostavljanje; budući da u nekim državama članicama provedba sudske odluke povezanih s finansijskom naknadom prisiljava žrtve da ostanu u kontaktu sa svojim zlostavljačem, čime ih se izlaže potencijalnom dalnjem fizičkom i emocionalnom zlostavljanju;
- N. budući da djeca mogu trpiti nasilje samim svjedočenjem zlostavljanju²¹ u obiteljskom domu i okruženju, u bilo kojem obliku fizičkog, verbalnog, psihološkog, seksualnog i finansijskog nasilja nad njima bitnim osobama ili osobama kojima su emocionalno privržena; budući da takvo nasilje ima vrlo ozbiljne posljedice za psihološki i emocionalni razvoj djeteta i budući da je stoga ključno posvetiti dužnu pozornost toj vrsti nasilja u okviru postupaka razvoda i dogovorâ o roditeljskom skrbništvu jamčeći da je na prvom mjestu ono što je najbolje za dijete, posebno kako bi se odredilo skrbništvo i pravo na posjećivanje u slučajevima rastave; budući da svjedočenje nasilju nije uvijek lako prepoznati te budući da žene žrtve nasilja u obitelji žive u stanju napetosti i emocionalnih poteškoća; budući da se u slučajevima koji uključuju i nasilje u obitelji i pitanja zaštite djece sudovi trebaju obratiti stručnjacima koji imaju znanje i alate kako bi se izbjegle odluke protiv majke kojima se ne uzimaju u obzir sve okolnosti na odgovarajući način;
- O. budući da obrazovanje ima ključnu ulogu u izgradnji vještina kod djece i mladih kako bi mogli lakše uspostavljati zdrave odnose, posebno kada ih se uči o rodnim normama,

¹⁹ Izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 3. ožujka 2014. naslovljeno „Nasilje nad ženama: istraživanje provedeno diljem Europske unije”.

²⁰ Izvješće Europola od 19. lipnja 2020. naslovljeno „Iskorištavanje izolacije: počinitelji i žrtve seksualnog zlostavljanja djece na internetu tijekom pandemije bolesti COVID-19”.

²¹ Izvješće s objašnjenjem Vijeća Europe od 11. svibnja 2011. uz Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

rodnoj ravnopravnosti, dinamici moći u vezama, pristanku i poštovanju granica, što pomaže u suzbijanju rodno uvjetovanog nasilja; budući da se u skladu s međunarodnim tehničkim smjernicama UNESCO-a o seksualnom odgoju nastavnim programima o sveobuhvatnom seksualnom odgoju djeci i mladima omogućuje usvajanje znanja, pozitivnih stavova i vještina u tom području, uključujući poštovanje ljudskih prava, rodnu ravnopravnost, pristanak i raznolikost, te budući da se na taj način osnažuju djeca i mlađi;

- P. budući da je za iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja nužno oslanjati se na dosljedne i usporedive administrativne podatke koji se dobivaju prikupljanjem u sklopu čvrstog i koordiniranog okvira; budući da trenutačno dostupni podaci koje su prikupila tijela kaznenog progona i pravosudna tijela država članica ne odražavaju u potpunosti razinu nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i njegove posljedice i dugoročne učinke kako na žene tako i na djecu jer većina država članica ne prikuplja usporedive podatke o nasilju kategorizirane po rodu niti u okviru svojih pravnih sustava priznaje nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama kao konkretno kazneno djelo, što dovodi do sive zone koja odražava činjenicu da su prava učestalost i broj slučajeva takvog nasilja nemjerljivi i nepoznati; budući da nedostaju podaci i o povećanim rizicima i učestalosti nasilja u obitelji i nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama za određene skupine, kao što su žene u nepovoljnem položaju ili diskriminirane žene;
- Q. budući da se u nekim državama članicama nasilje koje nad ženama vrše partneri u intimnim vezama često zanemaruje te se čini da prevladava općenito pravilo o zajedničkom skrbništvu ili roditeljskom pravu nad djecom pri donošenju aranžmana i odluka o dodjeli skrbništva, pristupu, kontaktu i posjetima; budući da ignoriranje takvog nasilja dovodi do teških posljedica za žene i djecu koje mogu eskalirati u ubojstva žena i/ili djece; budući da žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama trebaju posebne mjere zaštite; budući da se položaj žrtava znatno pogoršava ako ovise o počinitelju u finansijskom ili društvenom pogledu; budući da je stoga ključno u potpunosti uzeti u obzir ovu vrstu nasilja pri donošenju odluka o rastavi i skrbništvu te riješiti optužbe za nasilje prije pitanja prava na skrbništvo i posjećivanje; budući da bi sudovi u državama članicama trebali osigurati sveobuhvatnu procjenu po načelu onoga što je u najboljem interesu djeteta pri odlučivanju o pravima na skrbništvo i posjećivanje, što uključuje saslušanje djeteta, uključivanje svih potrebnih službi, pružanje psihološke pomoći te uzimanje u obzir stručnosti svih uključenih stručnjaka;
- R. budući da tijela kaznenog progona u većini država članica kod procjene rizika ne uključuju sustavno informacije koje daju djeca o svojim iskustvima s nasiljem koje vrše partneri u intimnim vezama;
- S. budući da najbolji interes djeteta uvijek treba prvo uzeti u obzir u svim odlukama koje se tiču djece, uključujući obiteljske sporove, i budući da bi stoga pravo svakog djeteta na održavanje kontakta s oba roditelja, koje proizlazi iz članka 8. Europske konvencije o ljudskim pravima i članka 9. Konvencije UN-a o pravima djeteta, trebalo biti ograničeno ako je u najboljem interesu djeteta;
- T. budući da u skladu s člankom 12. Konvencije UN-a o pravima djeteta i člancima 4. i 16. Direktive (EU) 2016/800 djeca imaju pravo izraziti svoje stavove o svim stvarima koje se na njih odnose, među ostalim u sudskim i upravnim postupcima, na način prilagođen djeci, te budući da te njihove stavove treba uvijek prvo uzeti u obzir, u skladu s dobi i

zrelošću djeteta;

- U. budući da dvije najprestižnije institucije za mentalno zdravlje, Svjetska zdravstvena organizacija i Američka psihološka udruga, odbacuju upotrebu takozvanog sindroma otuđenja od roditelja te sličnih koncepata i termina, jer se mogu koristiti kao strategija protiv žrtava nasilja s obzirom na to da se njima dovode u pitanje roditeljske vještine žrtava, ignoriraju njihove izjave i zanemaruju nasilje kojem su djeca bila izložena; budući da prema preporuci Platforme EDVAW državne agencije i akteri, među ostalim oni koji odlučuju o skrbništvu nad djecom, moraju smatrati optužbe očeva zlostavljača o tome da majke od njih otuđuju djecu načinom održavanja moći i kontrole²²;
- V. budući da anonimne pritužbe i pritužbe koje žrtve naknadno povuku mogu omesti daljnju istragu vlasti i predstavljati prepreku sprečavanju dalnjeg nasilja;
- W. budući da se kazneni postupci koji proizlaze iz prijava obiteljskog nasilja često obrađuju potpuno odvojeno od postupaka rastave i skrbništva; budući da to može značiti određivanje zajedničkog skrbništva nad djecom i/ili nametanje prava na posjećivanje kojima se ugrožavaju prava i sigurnost žrtve i djece; budući da to može imati nepovratne posljedice za mentalni i emocionalni razvoj djece, čime se zapravo ugrožavaju njihovi najbolji interesi; budući da stoga postoji potreba da države članice osiguraju da žrtve, u skladu s njihovim potrebama, imaju pristup besplatnim povjerljivim službama za podršku žrtvama, koje djeluju u interesu žrtava prije, tijekom i izvjesno vrijeme nakon kaznenog postupka, među ostalim s pomoću sustava psihosocijalne podrške, osobito tijekom i nakon postupaka ispitivanja, tijekom kojih se treba voditi računa o emocionalnim poteškoćama povezanima s okolnostima;
- X. budući da prema članku 67. UFEU-a „Unija predstavlja područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava”, a za to je ključan nediskriminacijski pristup pravosuđu svima;
- Y. budući da je potrebno zajamčiti da se u postupcima u okviru obiteljskog prava daje prvenstvo sigurnosti i zaštiti žrtava te budući da u slučajevima gdje ima nasilja nad ženama i djecom ne bi trebalo koristiti alternativne metode za rješavanje sporova kao što je mirenje, ni prije ni tijekom sudskog postupka, kako bi se izbjeglo daljnje nanošenje štete žrtvama;
- Z. budući da se Istanbulskom konvencijom od stranaka zahtjeva donošenje zakonodavnih ili drugih potrebnih mjera kako bi se osiguralo da se slučajevi obiteljskog nasilja uzimaju u obzir pri određivanju prava na skrbništvo i posjećivanje djece te da ostvarivanje prava na posjećivanje ili skrbništvo ne ugrožava prava i sigurnost žrtve ili njezine djece²³; budući da osam godina nakon njezina stupanja na snagu Istanbulsku konvenciju još uvijek nije ratificiralo šest država članica, pa ni EU; budući da je Istanbulska konvencija najvažniji postojeći međunarodni okvir za sprečavanje i borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja;
- AA. budući da zajedničko skrbništvo u slučajevima nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama izlaže žene stalnom nasilju te ih se prisiljava da ostanu u blizini svojih

²² Izjava Platforme EDVAW od 31. svibnja 2019. naslovljena „Nasilje koje u intimnim vezama nad ženama vrše partneri ključan je podatak koji treba uzeti u obzir pri određivanju skrbništva nad djecom”.

²³ Članak 31. Istanbulske konvencije.

zlostavljača i podvrgava dalnjem fizičkom i psihološkom nasilju, kao i emotivnom zlostavljanju, što može imati izravni ili neizravni učinak na njihovu djecu, a spomenuto se može spriječiti; budući da bi u slučajevima nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama pravo žena i djece na zaštitu i život bez fizičkog i psihološkog nasilja trebalo imati prednost pred preferiranim zajedničkim skrbništvom; budući da se zlostavljanje djece koje vrše partneri u intimnim vezama može koristiti za stjecanje moći nad majkom i vršenje nasilja nad njom, što je oblik rodno uvjetovanog nasilja koji je u nekim državama članicama poznat kao neizravno nasilje;

- AB. budući da su telefonske linije za pomoć ključne za dobivanje potpore, no budući da je tek 13 država članica uvelo telefonski broj EU-a 116 006 za sve žrtve nasilja te tek nekolicina država članica ima posebne telefonske linije za pomoć žrtvama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama;
- AC. budući da je nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama suštinski povezano s nasiljem nad djecom i zlostavljanjem djece; budući da se izlaganje djece obiteljskom nasilju treba smatrati nasiljem nad djecom; budući da djeca izložena obiteljskom nasilju trpe negativne posljedice po mentalno i/ili fizičko zdravlje koje bi mogле biti akutne i kronične prirode; budući da se viktimizacija djece u situacijama nasilja nad ženama može nastavljati i eskalirati tijekom spora o skrbništvu nad djetetom između roditelja; budući da su se mentalno zdravlje i dobrobit djece pogoršali zbog mjera ograničavanja uvedenih u cilju borbe protiv pandemije bolesti COVID-19; budući da se broj službi povezanih s mentalnim zdravljem djece znatno razlikuje među državama članicama te u mnogim državama članicama nije dostatan;
- AD. budući da odrastanje u nasilnom kućnom okruženju ima veoma negativne posljedice na fizički, emocionalni i društveni razvoj djeteta te njegovo ponašanje kao odrasle osobe; budući da izloženost nasilju u dječjoj dobi kroz zlostavljanje i/ili svjedočenje nasilju koje partneri vrše u intimnim vezama dovodi dijete u opasnost da postane žrtvom ili da samo vrši nasilje kao odrasla osoba ili da se suočava s problemima u ponašanju te fizičkim ili psihičkim problemima;
- AE. budući da se unatoč napretku u nedavnim izvješćima ukazuje na to da žrtve kaznenih djela i dalje ne mogu u potpunosti ostvariti svoja prava u EU-u; budući da je pristup uslugama podrške presudan za žene nad kojima partneri u intimnim vezama vrše nasilje; budući da i dalje postoji nedostatan broj specijaliziranih i općih usluga podrške za žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama te budući da se žrtve često suočavaju s poteškoćama u ostvarivanju pravde zbog nedostatka informacija te nedostatne potpore i zaštite; budući da su žrtve često izložene sekundarnoj viktimizaciji u kaznenim postupcima i tijekom traženja odštete; budući da postoje slučajevi u kojima službenici tijelâ kaznenog progona i pravosudni sustavi nisu u mogućnosti pružiti dovoljnu potporu ženama i djeci žrtvama nasilja u obitelji te budući da su žrtve rodno uvjetovanog nasilja čak bile izložene nemarnom ponašanju ili neprikladnim komentarima kada bi prijavile nasilje; budući da su organizacije civilnog društva i javne organizacije, posebno one koje rade s djecom i sa žrtvama obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja te za njih, važni akteri u sprečavanju i rješavanju problema nasilja u obitelji i nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama; budući da takve organizacije također mogu dati vrijedan doprinos politikama i zakonodavstvu s obzirom na njihovo iskustvo na terenu; budući da se europski programi financiranja kao što su program Pravosuđe i program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti mogu koristiti za

potporu aktivnostima zaštite i potpore žrtvama obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim kako bi se osigurao pristup pravosuđu i financiranje organizacija koje rade sa žrtvama;

- AF. budući da su prekogranični postupci rastave, razvoda i skrbništva složeniji i da u pravilu traju duže; budući da je zbog povećane mobilnosti u EU-u došlo do porasta broja prekograničnih sporova povezanih s roditeljskom odgovornošću i pravom na skrbništvo nad djecom; budući da je automatsko priznavanje presuda o postupcima povezanim sa skrbništvom u kojima je zabilježeno rodno uvjetovano nasilje problematično jer se zakonodavstvo o rodno uvjetovanom nasilju razlikuje u svakoj državi članici, a ne priznaju sve države članice nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama kao kazneno djelo i oblik rodno uvjetovanog nasilja; budući da Komisija mora pojačati svoja nastojanja oko promicanja u svim državama članicama dosljedne i konkretnе provedbe načela i ciljeva utvrđenih u Konvenciji UN-a o pravima djeteta koju su ratificirale sve države članice EU-a; budući da države članice, kao potpisnice Konvencije UN-a o pravima djeteta, moraju na prvo mjesto staviti najbolje interese djeteta u svim javnim aktivnostima, pa i kada je riječ o prekograničnim obiteljskim sporovima; budući da se člankom 83. stavkom 1. UFEU-a predviđa mogućnost „utvrđivanja minimalnih pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području osobito teškog kriminaliteta s prekograničnim elementima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja”; budući da se člankom 83. stavkom 2. UFEU-a predviđa mogućnost „utvrđivanja minimalnih pravila za definiranje kaznenih djela i sankcija” kako bi se „osigurala učinkovita provedba politike Unije u području koje podliježe mjerama usklađivanja”;
- AG. budući da se člankom 82. stavkom 2. UFEU-a predviđa mogućnost utvrđivanja minimalnih pravila potrebnih „za olakšavanje uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka te policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s prekograničnim elementima”, posebno u pogledu prava žrtava kaznenog djela;

Opće napomene

1. najoštrije osuđuje sve oblike rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u obitelji i nasilja nad ženama te izražava žaljenje zbog činjenice da su osobito žene i djeca, u svoj njihovoj raznolikosti, i dalje izloženi nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama, što predstavlja tešku povredu njihovih ljudskih prava i dostojanstva te utječe na ekonomsko osnaživanje žena, a ta je pojava eskalirala tijekom krize uzrokowane pandemijom bolesti COVID-19;
2. podsjeća na to da je posebni izvjestitelj UN-a za nasilje nad ženama napomenuo da se u krizi uzrokovanoj bolesću COVID-19 pokazao nedostatak pravilne provedbe međunarodnih konvencija za zaštitu i sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja; poziva države članice da hitno pronađu rješenje za porast nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama tijekom pandemije bolesti COVID-19 i potiče ih na razmjenu nacionalnih inovacija, smjernica, najboljih praksi i protokola koji su se pokazali učinkovitim u borbi protiv nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama te u pružanju potpore žrtvama, osobito tijekom kriznih situacija; poziva Komisiju da promiče te prakse; poziva države članice i lokalne vlasti da procijene razmjer rodno uvjetovanog nasilja te da pruže potporu žrtvama rodno uvjetovanog nasilja i obiteljskog nasilja jamčenjem njihove sigurnosti i ekomske neovisnosti tako što će im omogućiti pristup posebnom

smještaju i osnovnim javnim uslugama kao što su zdravstvo, prijevoz te stručna psihološka podrška; poziva Komisiju da razvije protokol Europske unije o nasilju nad ženama u kriznim i izvanrednim situacijama kako bi se spriječilo nasilje nad ženama te pružila podrška žrtvama tijekom izvanrednih situacija kao što je pandemija bolesti COVID-19 te da uspostavi siguran i fleksibilan sustav za hitno upozoravanje i razmotri uspostavljanje usluga zaštite za žrtve, kao što su dežurne telefonske linije za pomoć, siguran smještaj i zdravstvene službe kao „osnovne službe” u državama članicama; u tom kontekstu naglašava da je potrebno donijeti konkretnе mjere za hvatanje u koštac s postojećim razlikama u zakonima, politikama i uslugama među državama članicama te zbog povećanja obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja tijekom pandemije bolesti COVID-19;

3. ističe da počinitelji često koriste sudske postupke kako bi stekli još veću moć i kontrolu te nastavili zastrašivati svoje žrtve i poticati strah u njima; u tom pogledu ističe da nasilni roditelj često manipulira djetetom i postupkom traženja zajedničkog skrbništva kako bi nakon rastave mogao i dalje doprijeti do majke; ističe da počinitelji često zlostavljaju djecu ili prijete ozljedivanjem ili oduzimanjem djece kako bi naudili svojim partnericama i bivšim partnericama, što ima ozbiljne posljedice na neometan razvoj djeteta; naglašava da je i to oblik rodno uvjetovanog nasilja; napominje da uskraćivanje plaćanja za uzdržavanje počinitelji mogu koristiti kao prijetnju i oblik zlostavljanja svojih žrtava; ističe da ta praksa može prouzročiti veliku psihološku štetu za žrtve te ih dovesti u finansijske poteškoće ili pogoršati one već postojeće; poziva države članice da poduzmu mjere za osiguravanje isplate naknade za uzdržavanje žrtvama iz fondova za žrtve kako bi se izbjeglo finansijsko zlostavljanje i rizik od daljnje štete po žrtvu;
4. pozdravlja predanost Komisije borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja u okviru Strategije za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. te naglašava važnost potpune i brze provedbe njenih ključnih ciljeva u tom pogledu; upozorava na zabrinjavajuće brojke u pogledu rodno uvjetovanog nasilja, koje otkrivaju da je patrijarhalno ponašanje potrebno hitno preoblikovati; podsjeća da je zajedničko djelovanje ključno za uzlaznu konvergenciju i usklađivanje prava žena u Europi; stoga poziva na uspostavu posebnog sastava Vijeća za rodnu ravnopravnost u okviru Europskog vijeća kako bi se predstavnici država članica mogli redovito sastajati, donositi zakone i razmjenjivati najbolje prakse; naglašava da mjere za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja i obiteljskog nasilja trebaju obuhvaćati interseksijski pristup kako bi bile što uključivije i kako bi se spriječila bilo kakva vrsta diskriminacije;
5. ističe da je Istanbulska konvencija ključan instrument u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja; izražava žaljenje zbog činjenice da Europska unija još nije ratificirala Konvenciju te da ju je do sada ratificirala samo 21 država članica EU-a; poziva na njezinu brzu ratifikaciju i provedbu na nacionalnoj razini i na razini EU-a; apelira na Bugarsku, Češku, Mađarsku, Latviju, Litvu i Slovačku da ratificiraju Istanbulsку konvenciju; ponavlja svoju snažnu osudu nedavne odluke poljskog ministra pravosuđa da službeno započne povlačenje Poljske iz Istanbulske konvencije, što bi bio ozbiljan korak unatrag u pogledu rodne ravnopravnosti, prava žena i borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja; poziva Komisiju da nastavi razvijati sveobuhvatan okvir politika, programa i drugih inicijativa za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te da dodijeli dostatna i primjerena sredstva za mjere povezane s provedbom Istanbulske konvencije u vidu svojih programa financiranja zaštićenih odredbama višegodišnjeg finansijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. i u

okviru potprograma Daphne; pohvaljuje sve kampanje za ratifikaciju i provedbu Istanbulske konvencije; podržava plan Komisije da nastavi poticati njezinu ratifikaciju na razini EU-a; oštro osuđuje sve pokušaje diskreditiranja Istanbulske konvencije te osuđuje pokušaje u nekim državama članicama da se poništi napredak ostvaren u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nasilje u obitelji; s velikom zabrinutošću napominje da je učinkovita provedba Konvencije još uvijek neujednačena diljem EU-a; poziva države članice koje su ratificirale Konvenciju da osiguraju njezinu potpunu, učinkovitu i praktičnu provedbu, obraćajući posebnu pozornost na članak 31. Istanbulske konvencije, te da poduzmu sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da se slučajevi nasilja koje vrše intimni partneri uzmu u obzir pri utvrđivanju prava na skrbništvo i posjećivanje djece te da ostvarivanje prava na posjećivanje ili skrbništvo ne ugrožava prava i sigurnost žrtve ili djece;

6. poziva Komisiju i Vijeće da uvrste rodno uvjetovano nasilje na popis područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a, uzimajući u obzir posebnu potrebu zajedničkog suzbijanja takvog kriminaliteta; poziva Komisiju da to iskoristi kao pravnu osnovu za predlaganje obvezujućih mjera i sveobuhvatne okvirne direktive EU-a za sprečavanje i suzbijanje svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, uključujući posljedice nasilja intimnih partnera na žene i djecu, koja će sadržavati jedinstvene standarde i obvezu postupanja s dužnom pažnjom kod prikupljanja podataka, prevencije, istrage nasilja, zaštite žrtava i svjedoka te kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja; podsjeća na to da bi takve nove zakonodavne mjere u svakom slučaju trebale biti uskladene s pravima, obvezama i ciljevima iz Istanbulske konvencije te da bi trebale biti dopuna njezinoj ratifikaciji; preporučuje da se Istanbulska konvencija smatra minimalnim standardom i da se teži postizanju daljnog napretka u iskorjenjivanju rodno uvjetovanog nasilja i obiteljskog nasilja;
7. poziva države članice i Komisiju da donesu posebne mjere za iskorjenjivanje nasilja na internetu, uključujući uznemiravanje na internetu, kiberzlostavljanje i mizogini govor mržnje, koji u nerazmjernej mjeri pogadaju djecu, a naročito djevojčice, i da se posebno uhvate u koštač s povećanjem broja tih oblika rodno uvjetovanog nasilja tijekom pandemije uzrokovane bolešću COVID-19; poziva Komisiju da predloži relevantne propise i sve druge moguće mjere za iskorjenjivanje govora mržnje i uznemiravanja na internetu;
8. žali zbog toga što Komisija i države članice ne izdvajaju dovoljno sredstava za borbu protiv obiteljskog nasilja s obzirom na razmjere tog problema; konstatira da države članice koje su znatno povećale ta sredstva postižu rezultate, posebno u pogledu smanjenja broja slučajeva ubojstava žena; poziva Komisiju i države članice da povećaju sredstva namijenjena borbi protiv obiteljskog nasilja; zabrinut je zbog rasjecjepkanosti financiranja, kratkoročnog financiranja i administrativnog opterećenja, što može smanjiti pristup udrugama financiranju i stoga utjecati na kvalitetu potpore žrtvama obiteljskog nasilja i njihovoj djeci; poziva Komisiju i države članice da prednost daju stabilnom i dugoročnom financiranju;

Zaštita, sigurnost i podrška žrtvama rodno uvjetovanog nasilja – suzbijanje nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama tijekom odlučivanja o pravima skrbništva i posjećivanja

9. podsjeća na to da u svim aktivnostima koje se odnose na djecu njihov najbolji interes mora biti od primarne važnosti; podsjeća na pravo djeteta koje je odvojeno od jednog ili

od oba roditelja na redovno održavanje osobnih odnosa i neposrednog kontakta s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s interesima djeteta; napominje da su, u načelu, zajedničko skrbništvo i nenadzirani posjeti poželjni kako bi se osiguralo da roditelji uživaju jednaka prava i jednaku odgovornost, osim ako je to u suprotnosti s najboljim interesima djeteta; naglašava da je u suprotnosti s tim interesima ako se zakonom automatski dodjeluju roditeljske odgovornosti jednom ili oba roditelja; podsjeća da je prema Konvenciji UN-a o pravima djeteta procjena najboljeg interesa djeteta jedinstvena radnja koju treba provoditi u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir posebne okolnosti svakog djeteta; naglašava da nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama očito nije spojivo s najboljim interesima djeteta te zajedničkim skrbništvom i skrbi zbog njegovih teških posljedica na žene i djecu, uključujući opasnost od nasilja nakon rastave i radikalnih činova poput ubojstva žene i djece; naglašava da su pri utvrđivanju aranžmana za dodjelu skrbništva, pristupa i prava na posjećivanje djece najvažniji zaštita žena i djece od nasilja i ono što je najbolje za dijete te da to ima prednost pred drugim kriterijima; stoga naglašava da bi se prava ili potraživanja počinitelja ili navodnih počinitelja tijekom i nakon sudske postupaka, među ostalim u pogledu imovine, privatnosti, skrbništva nad djecom, pristupa, kontakta i posjeta, trebala utvrđivati u svjetlu ljudskih prava žena i djece na život i fizički, seksualni i psihološki integritet te da bi se pritom trebalo voditi načelom najboljih interesa djeteta²⁴; naglašava da stoga oduzimanje prava na skrbništvo i posjećivanje djeteta nasilnom partneru i dodjeljivanje potpunog skrbništva majci, ako je žrtva nasilja, može predstavljati jedini način za sprečavanje daljnog nasilja i sekundarnu viktimizaciju žrtava; naglašava da dodjeljivanje svih roditeljskih obveza jednom roditelju mora biti popraćeno relevantnim mehanizmima naknade, kao što su socijalne naknade i prioritetni pristup kolektivnoj i individualnoj skrbi;

10. ističe da u kontekstu prava na skrbništvo i odluka o posjećivanju nerješavanje problema nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama predstavlja kršenje, zanemarivanjem, ljudskog prava na život, prava na život bez nasilja i prava na zdrav razvoj žena i djece; snažno potiče na to da se svaki oblik nasilja, uključujući svjedočenje nasilju nad roditeljem ili bliskom osobom, u zakonu i praksi smatra kršenjem ljudskih prava te činom protivnim najboljim interesima djeteta; duboko je zabrinut zbog zabrinjavajućeg broja ubojstava žena u Europi, što je najekstremniji oblik nasilja nad ženama; zabrinut je zbog nedostatnosti zaštite koja se pruža ženama, o čemu svjedoči broj slučajeva ubojstava žena i djece koji se događaju nakon što žena prijavi rodno uvjetovano nasilje; naglašava da bi, u najboljem interesu djeteta, roditeljsko pravo optuženog roditelja u slučaju ubojstva žene trebalo automatski suspendirati za vrijeme cijelog trajanja postupka; nadalje, naglašava da bi potomke trebalo izuzeti od obveze uzdržavanja roditelja osuđenog za ubojstvo žene; potiče države članice da se pobrinu za to da pristup pravosuđu i potpori žrtvama bude dostupan, primjereno i besplatan za sve žene žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, u svoj njihovoj raznolikosti i bez obzira na njihov status, te da prema potrebi osiguraju usluge usmenog prevodenja; poziva države članice da osiguraju da službe vode računa o interseksijskim oblicima diskriminacije s kojima se suočavaju žene i djeca; poziva države članice da pružaju bolju skrb ženama koje prijave rodno uvjetovano nasilje te da omoguće njihovo bolje praćenje i zaštitu; poziva države članice da se pobrinu za to da službe za potporu primjenjuju koordinirani pristup prepoznavanju ugloženih žena te da zajamče raspoloživost i dostupnost svih tih

²⁴ Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, Opća preporuka br. 35 o rodno uvjetovanom nasilju nad ženama kojom se ažurira Opća preporuka br. 19.

mjera svim ženama i djevojčicama za koje su nadležne; naglašava da bi, u slučajevima kada je počinitelj zatečen u počinjenju kaznenog djela žrtva trebala biti odvedena na sigurno mjesto i da bi zaštita djece od agresora trebala biti obvezna te ističe također da bi, ako nisu ispunjeni pravni uvjeti za uhićenje, osobu za koju se sumnja da je počinitelj zlostavljanja trebalo svejedno odmah udaljiti iz doma žrtve i onemogućiti joj pristup radnom mjestu žrtve kako bi se spriječila opasnost od daljnog nasilja;

11. poziva države članice da osmisle sustave kojima bi se trećim osobama i udrugama omogućilo da organiziraju posjete djece nasilnom bivšem partneru i da smanje izloženost majki koje su žrtve obiteljskog nasilja ako je njihov bivši partner zadržao pravo na posjećivanje, smještaj ili zajedničko skrbništvo; smatra da ti mehanizmi moraju biti dostupni ženama čim prijave obiteljsko nasilje; smatra da su za taj zadatak potrebne posebne vještine i da osobe zadužene za postupanje s djecom moraju proći odgovarajuće osposobljavanje; smatra da bi te mehanizme trebale primjenjivati specijalizirane udruge i institucije;
12. zabrinut je zbog znatnih nejednakosti među državama članicama u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja; zabrinut je zbog položaja žena žrtava rodno uvjetovanog nasilja koje žive u područjima u kojima ne postoje strukture potpore i u kojima je otežan pristup pravosuđu te javnim i pravnim uslugama u svrhu obrane vlastitih prava; izražava zabrinutost zbog toga što specijalizirane službe za potporu nisu ravnomjerno na raspolaganju u svim državama članicama i poziva države članice da osiguraju odgovarajuću geografsku raspodjelu neposrednih, kratkoročnih i dugoročnih specijaliziranih usluga podrške žrtvama, bez obzira na boravišni status žena i njihovu sposobnost ili spremnost na suradnju u postupcima protiv navodnog počinitelja; poziva države članice da omoguće univerzalni pristup pravnim uslugama te specijaliziranim uslugama i odgovorima na posebne situacije povezane s nasiljem koje vrše partneri u intimnim vezama u ruralnim područjima; ističe potrebu za stvaranjem mreža između različitih službi i programa kako bi se uspješno borilo protiv rodno uvjetovanog nasilja nad ženama u ruralnim i udaljenim regijama; poziva Komisiju i države članice da razmotre mogućnost namjene sredstava EU-a za rješavanje tog problema, posebno sredstava namijenjenih regionalnom razvoju;
13. pozdravlja Strategiju EU-a za prava žrtava (2020.–2025.) koja se bavi specifičnim potrebama žrtava rodno uvjetovanog nasilja, osobito posebni pristup rješavanju problema psihološkog nasilja nad ženama i dugoročnog utjecaja na njihovo mentalno zdravlje; poziva Komisiju da u svojoj ocjeni Direktive o pravima žrtava riješi problem trenutačnih nedostataka u zakonodavstvu EU-a, da ispita uzima li se pravilno i učinkovito u obzir rodni aspekt viktimizacije, posebno u pogledu međunarodnih standarda o nasilju nad ženama, poput onih utvrđenih Istanbulskom konvencijom, te da na odgovarajući način poboljša zakonodavstvo o pravima i zaštiti žrtava te kompenzaciji za njih; poziva na trajno promicanje prava žrtava, među ostalim s pomoću postojećih instrumenata kao što je europski nalog za zaštitu; potiče Komisiju da osigura da sve države članice prenesu Direktivu o pravima žrtava u nacionalna zakonodavstva i poziva na njezinu potpunu i točnu provedbu kako bi žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama ostvarile potpuni pristup nizu usluga potpore, uključujući specijalizirane i opće usluge kao što je telefonska linija za pomoć žrtvama kaznenih djela, dostupna na broju 116 006;
14. preporučuje državama članicama da osiguraju alternativne mehanizme za žrtve koje ne

podnesu tužbu kako bi one mogle ostvariti prava priznata žrtvama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, kao što su socijalna i radnička prava, primjerice u obliku stručnih izvješća specijaliziranih javnih službi u kojima se potvrđuje status žrtve rodno uvjetovanog nasilja;

Zaštita i podrška: pristup pravnoj zaštiti, hitnom smještaju i sredstvima za žrtve

15. ističe ključnu ulogu ekonomске potpore žrtvama kako bi im se pomoglo da ostvare finansijsku neovisnost od nasilnog partnera; naglašava da većina žena postaje siromašnija tijekom postupaka rastave i razvoda braka te se neke žene odriču onoga što im pripada zbog straha od gubitka skrbništva; stoga poziva države članice da posebnu pozornost posvete riziku od situacije da žrtve nasilja u obitelji tijekom postupka rastave i razvoda dolaze u nesigurniji položaj; naglašava da je potrebno ukloniti finansijske prepreke zbog kojih bi se žena mogla odlučiti da ne prijavi nasilje koje je pretrpjela; ističe da su primjerena primanja i ekonomска neovisnost ključni čimbenici koji ženama omogućuju da napuste nasilan odnos u kojem trpe zlostavljanje; poziva države članice da provedu posebne mjere za borbu protiv ekonomskog nasilja kako bi zaštitile kapital i prihode žrtava rodno uvjetovanog nasilja te da uspostave okvir kojim bi se omogućile brze i učinkovite odluke o naknadama za uzdržavanje djece kako bi zajamčile osnaživanje, finansijsku sigurnost i ekonomsku neovisnost žrtava rodno uvjetovanog nasilja, omogućujući im da preuzmu kontrolu nad svojim životom, među ostalim i pružanjem potpore poduzetnicama i radnicama; poziva Komisiju i države članice da promiču i podupiru takvu neovisnost; pozdravlja Prijedlog direktive o primjerenim minimalnim plaćama²⁵ i prijedlog obvezujućih mera za transparentnost plaća²⁶; ističe važnost provedbe Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života²⁷, jer je to posebno ključno za samohrane roditelje kako bi im se pomoglo da se nose sa specifičnim položajem u kojem se nalaze kada je riječ o njihovu profesionalnom životu i s dužnostima u pogledu pružanja skrbi, primjerice osiguravanjem dostupnosti pristupačnih i odgovarajućih ustanova za skrb; poziva države članice da osiguraju odgovarajuću finansijsku potporu i mehanizme naknade za žrtve te da uspostave mehanizam za koordinaciju, praćenje i redovitu procjenu provedbe i učinkovitosti mera za sprečavanje ekonomskog nasilja nad ženama;
16. poziva države članice da promiču i zajamče potpuni pristup odgovarajućoj pravnoj zaštiti u vidu učinkovitih saslušanja i naloga za zabranu pristupa, skloništa i savjetovanja, kao i sredstava i programa finansijskog osnaživanja žena žrtava nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama; poziva države članice da osiguraju potporu majkama i djeci žrtvama nasilja u obitelji u obliku podrške u zajednici te obrazovne i finansijske potpore, npr. fondova namijenjenih ženama žrtvama nasilja u obitelji, kako bi se osiguralo da te majke raspolažu potrebnim sredstvima za brigu o svojoj djeci te kako bi se spriječilo da izgube skrbništvo; poziva države članice da provedu posebne postupke zasnovane na zajedničkim minimalnim standardima i da pruže potporu žrtvama nasilja u obitelji kako bi se spriječilo da ponovno postanu žrtve zbog

²⁵ Komisijin Prijedlog od 28. listopada 2020. direktive Europskog parlamenta i Vijeća o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (COM(2020)0682).

²⁶ Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 4. ožujka 2021. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednakе vrijednosti putem transparentnosti plaća i provedbenih mehanizama (COM(2021)0093).

²⁷ Direktiva (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi, SL L 188, 12.7.2019., str. 79.

zajedničkog skrbništva ili da potpuno izgube skrbništvo nad svojom djecom; poziva države članice da osiguraju pokrivanje pravnih troškova žrtava obiteljskog nasilja ako one nemaju dovoljno sredstava te da im zajamče odgovarajuću obranu, tj. odvjetnike specijalizirane za slučajeve obiteljskog nasilja; poziva Komisiju da ocijeni uspostavu minimalnih standarda za naloge za zaštitu u cijelom EU-u; poziva države članice da žrtvama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama osiguraju pristup psihološkoj potpori i savjetovanju u svim fazama njihovih pravnih postupaka;

17. žali zbog nedostatka odgovarajućih rješenja za hitni i privremeni smještaj za žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i za njihovu djecu; poziva države članice da otvore ustanove za hitni smještaj za slučajeve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama te da zajamče njihovu dostupnost u svakom trenutku kako bi se povećale, poboljšale i osigurale odgovarajuće usluge prihvata i zaštite za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji; poziva Komisiju i države članice da relevantnim tijelima dodijele odgovarajuća sredstva, među ostalim u okviru projekata, te poziva na financiranje uspostave i širenja skloništa, kao i druge odgovarajuće mjere kojima bi se ženama žrtvama nasilja osigurala povjerljivost te sigurno i lokalno okruženje;
18. žali zbog toga što žene mogu ostati bez odgovarajuće socijalne, zdravstvene i psihološke potpore; poziva države članice da osiguraju pružanje učinkovite, pristupačne, univerzalne i kvalitetne medicinske i psihološke podrške žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim pružanje usluga spolnog i reproduktivnog zdravlja, osobito u krizna vremena kada je takva podrška presudna, primjerice ulaganjem u telemedicinu kako bi se zajamčilo da se zdravstvene usluge i dalje mogu pružati;
19. poziva države članice da uvedu medicinsku skrb usmjerenu na pacijenta kojom bi se omogućilo rano otkrivanje zlostavljanja u obitelji, da organiziraju stručne terapijske postupke i da uspostave programe stanovanja, kao i pravne usluge za žrtve, što bi moglo uvelike pomoći u ublažavanju posljedica nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i njegovu sprečavanju;
20. poziva države članice da razmotre virtualne mogućnosti za pomoći žrtvama nasilja, uključujući one koje se odnose na mentalno zdravlje i savjetovanje, vodeći pritom računa o postojećim nejednakostima u pristupu uslugama informacijske tehnologije;
21. potiče primjenu dobrih praksi koje već postoje u nekim državama članicama u cilju sprečavanja daljnog nasilja, primjerice bilježenja telefonskih brojeva žrtava na posebne popise povezane s uhodenjem i nasiljem koje vrše partneri u intimnim vezama, kako bi se absolutna prednost dala budućim pozivima koji bi se mogli dogoditi uslijed hitne situacije i kako bi se olakšale učinkovite intervencije tijela kaznenog progona;

Zaštita i podrška djece

22. naglašava važnost utvrđivanja zajedničkih pravnih definicija i minimalnih standarda na razini EU-a za suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja i zaštitu djece žrtava rodno uvjetovanog nasilja jer nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama, nasilje koje se trpi svjedočenjem i neizravno nasilje nisu prepoznati u mnogim pravnim sustavima; ističe da djeca koja svjedoče nasilju u svom obiteljskom okruženju nisu prepoznata kao žrtve rodno uvjetovanog nasilja, što ima izravan utjecaj na prikupljanje podataka u policijskom i pravosudnom sektoru te na prekograničnu suradnju; naglašava da je djeci koja su svjedoci nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama ili trpe neizravno nasilje

potrebno dodijeliti status žrtve rodno uvjetovanog nasilja u kaznenim i istražnim postupcima kako bi im se pružila bolja pravna zaštita i odgovarajuća pomoć; stoga preporučuje uspostavu sustavnih postupaka za praćenje, uključujući psihološko, djece žrtava i svjedoka nasilja u obitelji, kako bi se pronašlo rješenje za poremećaje koje je u njihovim životima prouzročila ta situacija i kako bi ih se spriječilo da takvo nasilje ponavljaju u odrasloj dobi; također poziva države članice da uvedu posebne mjere u vezi sa slučajevima svjedočenja nasilju, uključujući odredbe za posebne otegotne okolnosti;

23. poziva države članice da pokrenu godišnju kampanju za informiranje djece i podizanje razine osviještenosti o pravima djece; poziva države članice da uspostave posebne centre za djecu žrtve nasilja, u kojima će raditi pedijatri i terapeuti koji su specijalizirani za rodno uvjetovano nasilje; poziva države članice da uspostave kontaktne točke za djecu koje će biti lako dostupne, među ostalim i telefonom, elektroničkom poštom, na internetu u obliku razgovora uživo itd., gdje će djeca moći razgovarati sa nadležnim osobljem te postavljati pitanja, kao i prijaviti nasilje kojeg su bila žrtve ili je to bio njihov roditelj ili braća, odnosno sestre, i gdje će moći dobiti informacije, savjete ili će ih se za daljnju pomoć uputiti na drugu organizaciju;
24. naglašava da se djetetu osobito mora pružiti mogućnost da ga se sasluša, što je od presudne važnosti za određivanje onoga što je u najboljem interesu djeteta tijekom postupaka za određivanje skrbništva i udomiteljske skrbi, u skladu s dobi i zrelošću djeteta; ističe da bi u okviru svih postupaka, ali prvenstveno u postupcima u kojima se sumnja na nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama, saslušanja trebala voditi, u okruženju prilagođenom djeci, za to ospozobljeni stručnjaci, kao što su doktori i psiholozi, uključujući stručnjake s potrebnim kvalifikacijama u području dječje neuropsihijatrije, kako bi se analizirao učinak povjerenja u druge na neometan razvoj djeteta i kako bi se izbjeglo produbljivanje njihove traume i daljnja viktimizacija; poziva na uvođenje minimalnih standarda EU-a u vezi s provedbom takvih saslušanja; ističe važnost osiguravanja odgovarajuće dugoročne razine psihološke i psihijatrijske skrbi te socijalnog savjetovanja za žrtve i njihovu djecu tijekom cijelog procesa oporavka nakon zlostavljanja;
25. ističe potrebu za posebnom pozornošću te posebnim postupcima i standardima za slučajeve u kojima su žrtva ili dijete osoba s invaliditetom ili pripadaju posebno ranjivoj skupini;
26. pozdravlja Komisijino predstavljanje sveobuhvatne strategije usmjerene na zaštitu ugrožene djece i na podupiranje pravosudnog sustava prilagođenog djeci; ističe da je potrebno zaštititi prava najugroženije djece, pri čemu je posebnu pažnju potrebno usmjeriti na djecu s invaliditetom, sprečavanje i borbu protiv nasilja te promicanje pravosuđa prilagođenog djeci; poziva sve države članice da tu strategiju provedu u potpunosti i žurno; potiče Komisiju i države članice da poduzmu konkretne mjere za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece i seksualnog iskorištavanja djece ulaganjem u preventivne mjere i programe liječenja čiji je cilj spriječiti počinitelje da ponovno počine kazneno djelo, uz učinkovitiju potporu žrtvama i poboljšanjem suradnje među tijelima kaznenog progona i organizacijama civilnog društva; naglašava da je u slučajevima sumnje na zlostavljanje djece potrebno poduzeti hitne mjere kako bi se zajamčila sigurnost djeteta te zaustavilo i spriječilo daljnje ili potencijalno nasilje, istodobno osiguravajući pravo djeteta da bude saslušano tijekom cijelog procesa; smatra

da bi takve radnje trebale uključivati neposrednu procjenu rizika i zaštitu koja obuhvaća širok raspon učinkovitih mjera, kao što su privremene mjere ili zaštita ili zabrana prilaska dok se istražuju činjenice; podsjeća da se u svim postupcima koji uključuju djecu kao žrtve nasilja mora primijeniti načelo hitnosti; ističe da bi sudovi koji se bave slučajevima zlostavljanja djece trebali biti specijalizirani i za rodno uvjetovano nasilje;

27. apelira na Komisiju i države članice da poduzmu konkretne mjere za okončavanje seksualnog zlostavljanja djece ulaganjem u preventivne mjere i uspostavljanjem posebnih programa za potencijalne počinitelje, kao i pružanjem učinkovite potpore žrtvama; poziva države članice da poboljšaju suradnju između tijela kaznenog progona i organizacija civilnog društva u borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece i seksualnog iskorištavanja djece;
28. naglašava da se nasilje nad djecom također može povezati s rodno uvjetovanim nasiljem, bilo da su djeca svjedoci nasilja počinjenog nad njihovim majkama ili su i sama žrtve zlostavljanja, kad se ono na neizravan način koristi za stjecanje moći i psihološko nasilje nad njihovim majkama; napominje da su programi čija je svrha podrška djeci izloženoj nasilju u obitelji ključni za ublažavanje dugotrajne štete; poziva države članice da nastave s provedbom inovativnih programa kako bi se odgovorilo na potrebe te djece, primjerice osposobljavanjem osoblja koje radi s djecom radi otkrivanja ranih znakova upozorenja, pružanja primjerenih odgovora i potpore te pružanja učinkovite psihološke potpore djeci tijekom kaznenih i građanskih postupaka u koje su uključeni; izričito preporučuje da države članice uspostave sustavne postupke za praćenje djece žrtava, ali i svjedoka nasilja u obitelji, uključujući psihološku potporu, kako bi se pronašlo rješenje za poremećaj koji je u njihovim životima prouzročila ta situacija i kako bi ih se spriječilo da takvo nasilje ponavljaju u odrasloj dobi;

Prevencija: osposobljavanje stručnjaka

29. poziva na kontinuiranu, učinkovitu izgradnju kapaciteta i obvezno ciljano osposobljavanje stručnjaka koji se bave slučajevima rodno uvjetovanog nasilja, zlostavljanja djece i općenito svih oblika nasilja u obitelji i njegovih mehanizama, uključujući manipulaciju, psihološko nasilje i prisilnu kontrolu; ističe da bi stoga ovo ciljano osposobljavanje trebalo biti namijenjeno pravosudnim službenicima, policijskim službenicima, specijaliziranim pravnim stručnjacima, osoblju koje se bavi medicinskom forenzikom, zdravstvenim radnicima, socijalnim radnicima, nastavnicima i odgojiteljima djece, kao i državnim službenicima koji rade u tim područjima; poziva na to da se u okviru tog osposobljavanja također naglase bitne posljedice nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama na prava djece, njihovu zaštitu i dobrobit; poziva na to da se u okviru tog osposobljavanja poboljša znanje i razumijevanje tih stručnjaka o postojećim mjerama zaštite, kao i o sigurnosti, učinku kaznenog djela, potrebama žrtava i načinu odgovaranja na te potrebe, te da im se pruže odgovarajuće vještine potrebne za bolju komunikaciju i pružanje potpore žrtvama; poziva na to da se u okviru tog osposobljavanja također omogući stručnjacima da procijene situaciju s pomoću pouzdanih alata za procjenu rizika i da otkriju znakove zlostavljanja; naglašava potrebu evaluacije mehanizama za otkrivanje tih znakova koje koriste stručnjaci; poziva na to da to osposobljavanje bude prvenstveno usredotočeno na potrebe i probleme žrtava te da se uvidi da se nasilje nad ženama i nasilje u obitelji mora rješavati konkretnim, rodno osjetljivim pristupom temeljenim na ljudskim pravima, pridržavajući se nacionalnih, regionalnih i međunarodnih standarda i mjera; poziva EU i njegove države članice da

osmisle i financiraju takvo osposobljavanje; u tom pogledu podsjeća na važnost Europske mreže za pravosudno osposobljavanje; naglašava da bi se od organizacija civilnog društva i javnih organizacija koje rade s djecom i žrtvama obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja i za njih trebalo tražiti da pružaju takvo osposobljavanje ili barem da u njemu sudjeluju kako bi podijelile znanje i stručnost stečene na temelju stvarnih iskustava; poziva Komisiju da omogući i koordinira te vrste osposobljavanja, posebno u prekograničnim slučajevima;

30. poziva države članice da osiguraju da njihove policijske i pravosudne službe budu financirane na odgovarajući način, opremljene i osposobljene za rješavanje prijava nasilja u obitelji te da reagiraju na njih; žali zbog toga što nedovoljno financiranje i proračunski rezovi u tim službama mogu dovesti do postupovnih nedostataka, nedostatka informacija za podnositelje prijava o napredovanju postupaka i prekomjernih kašnjenja koja nisu u skladu s nužnosti zaštite i oporavka žrtava; naglašava važnu ulogu socijalnih radnika i psihologa u policijskim odjelima, koji mogu olakšati pružanje konkretne i ljudske potpore žrtvama obiteljskog nasilja; poziva države članice da svim udrugama pruže potrebna sredstva za pomoć ženama žrtvama i njihovoј djeci; poziva Komisiju i države članice da unaprijede svoju suradnju kako bi poduzele mjere kojima bi se poboljšala identifikacija žrtava nasilja u obitelji i nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama te kojima bi se osnažile žrtve i svjedoci da istupe i prijave kazneno djelo jer u brojnim slučajevima nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama ostaje neprijavljen;
31. poziva Komisiju i Europsku mrežu za pravosudno osposobljavanje da uspostave platformu na razini EU-a za uzajamno učenje i razmjenu najboljih praksi među pravosudnim djelatnicima i oblikovateljima politika iz različitih država članica koji djeluju u svim relevantnim područjima;
32. osobito preporučuje da države članice uspostave specijalizirane sudove ili odjele, kao i da usvoje prikladne zakone, osposobljavanje, postupke i smjernice za sve stručnjake koji rade sa žrtvama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, uključujući podizanje razine osviještenosti o rodno uvjetovanom nasilju i rodnim stereotipovima, kako bi se izbjegle neuskladenost sudske odluke, diskriminacija ili sekundarna viktimizacija tijekom sudske, zdravstvenih i policijskih postupaka te postupaka zaštite djece i skrbništva, čime bi se osiguralo da se djeca i žene propisno saslušaju i da prioritet budu njihova zaštita i oporavak; naglašava potrebu za jačanjem specijaliziranih sudova ili odjela i pravosuda prilagođenog potrebama ženskih i dječjih žrtava, za uspostavom sveobuhvatnih odjela za procjenu koji se bave rodno uvjetovanim nasiljem u kojima će raditi forenzički stručnjaci, psiholozi i socijalni radnici koji će surađivati s javnim službama specijaliziranim za rodno uvjetovano nasilje zaduženima za pružanje pomoći žrtvama; naglašava važnost potpune primjene pravnih zaštitnih mjer kako bi se žene i djeca zaštitili od nasilja te toga da takve mjeru ne budu ograničene ili sužene zbog roditeljskih prava; apelira na to da se odluke o zajedničkom skrbništvu odgode dok se na odgovarajući način ne istraži nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama i provede procjena rizika;
33. naglašava potrebu da se prepozna međusobna povezanost kaznenih, građanskih i drugih sudske postupaka kako bi se koordinirali pravosudni i drugi pravni odgovori na nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama te zato državama članicama predlaže da donesu mjeru kojima se povezuju kazneni i građanski predmeti koji se vode u slučaju jedne

obitelji kako bi bilo moguće učinkovito izbjegći neusklađenost sudske i drugih pravnih odluka, koja je štetna za djecu i žene žrtve; izražava žaljenje zbog nedostatka privremenih mjera za zaštitu žrtava te manjka privremenih mehanizama za suspenziju roditeljskog prava nasilnog roditelja tijekom sudske postupaka, koji obično traju nekoliko godina; poziva države članice da istraže mogućnosti i potom razviju takve zaštitne mjere; u tu svrhu poziva države članice da organiziraju osposobljavanje svih stručnjaka, kao i volontera uključenih u takve postupke, te da u ta osposobljavanja uključe organizacije civilnog društva koje rade s djecom i žrtvama te za njih; poziva nadležne nacionalne vlasti da poboljšaju koordinaciju među sudovima poticanjem kontakata među uredima tužitelja kako bi se omogućilo hitno rješavanje pitanja roditeljske odgovornosti i osiguralo da obiteljski sudovi mogu razmotriti sva pitanja povezana s rodno uvjetovanim nasiljem nad ženama pri utvrđivanju prava na skrbništvo i prava na posjećivanje;

34. poziva države članice da uspostave platformu za redovitu razmjenu najboljih praksi između građanskih i kaznenih sudova, pravosudnih djelatnika koji se bave slučajevima nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja, zlostavljanja djece, rastave i skrbništva te svih drugih relevantnih dionika;
35. poziva Komisiju i države članice da u razvoj, provedbu i evaluaciju politika i zakonodavstva uključe relevantne organizacije civilnog društva, posebno one koje rade s djecom i za djecu te žrtve obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja; poziva na pružanje strukturne potpore tim organizacijama civilnog društva na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini, uključujući finansijsku potporu, kako bi se povećala njihova sposobnost reagiranja i zagovaranja te kako bi se svim ljudima osigurao odgovarajući pristup njihovim uslugama, uključujući aktivnosti savjetovanja i potpore;
36. ponavlja svoju punu potporu jačanju kapaciteta pružatelja usluga u svim sektorima (pravosuđe, kazneni progon, zdravstvene i socijalne usluge) za bilježenje i održavanje ažuriranih baza podataka; poziva države članice da uspostave nacionalne smjernice i utvrde dobre prakse te da osiguraju osposobljavanje na temelju kojeg će se među osobljem podići razina osviještenosti na svim razinama i u svakom od sektora u izravnom dodiru sa žrtvama o nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama, što je ključno za to da se ženama koje traže zaštitu pruži pomoć utemeljena na poznavanju spomenute problematike; poziva države članice da nadziru usluge za sektore i u skladu s potrebama utvrde potrebne proračune;
37. preporučuje da nacionalne vlasti poduzmu mjere, prije svega povezane s izradom i širenjem smjernica namijenjenih stručnjacima uključenima u slučajeve koji se odnose na nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama i skrbništvo, uzimajući u obzir čimbenike rizika (koji se odnose na djecu ili članove obitelji, ekološka ili društvena pitanja ili moguće ponavljanje nasilnih kaznenih djela) kako bi se omogućila istraga nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, u cilju potpore pravima djece i žena;
38. konstatira da bi takve smjernice i upute trebale pomoći zdravstvenim djelatnicima u podizanju osviještenosti u njihovu profesionalnom okruženju o znatnom utjecaju koji nasilje nad ženama, što uključuje nasilje među intimnim partnerima, ima na njihovo mentalno zdravlje;
39. naglašava da je u tim postupcima važna uloga svih relevantnih forenzičkih stručnjaka i

profesionalaca kao što su liječnici, forenzički klinički psiholozi i socijalni radnici sa stručnim forenzičkim znanjem i znanjem o psihologiji, koji pružaju skrb kako ženama koje su žrtve zlostavljanja ili nasilja u obitelji tako i pogodenoj djeci, posebno ako okruženje u kojem žive nije prikladno za zaštitu njihova zdravlja, dostojanstva, emocionalne ravnoteže i kvalitete života; stoga podsjeća na nužnost toga da forenzički stručnjaci i profesionalci mogu koristiti, među ostalim, smjernice dobivene temeljem skupova podataka, prakse i najboljih praksi na razini EU-a; konstatira da su, u pravne svrhe, forenzički stručnjaci zbog svojih tehničkih i medicinskih vještina prikladni stručnjaci kada je riječ o pomaganju specijalistima (kao što su pedijatri, ginekolozi, psiholozi) u njihovu radu, jer zahvaljujući odgovarajućoj obuci i tehničkoj stručnosti mogu prepoznati znakove nasilja i, ako za to postoje razlozi, podnijeti prijavu, kao i stupiti u kontakt s pravosudnim tijelima;

40. podsjeća na odredbe Direktive o pravima žrtava; ističe da je ženama koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja i njihovoj djeci često potrebna posebna potpora i zaštita zbog velike opasnosti od sekundarne i ponovljene viktimizacije, zastrašivanja i odmazde povezane s takvim nasiljem; stoga poziva na to da se pozornost posveti društvenim stavovima kojima se krivi žrtva, među ostalim i među stručnjacima u sustavu kaznenog pravosuđa; poziva na prepoznavanje i rješavanje problema institucionalnog nasilja, što uključuje sve radnje i propuste vlasti i državnih službenika usmjerene na odgađanje, ometanje ili sprečavanje pristupa relevantnim javnim službama ili ostvarivanje prava žrtava, uz primjenu odgovarajućih sankcija i mjera za osiguravanje zaštite i naknade žrtvama; ističe iznimnu važnost uspostave osposobljavanja, postupaka i smjernica za sve stručnjake koji rade sa žrtvama kako bi im se pomoglo da prepoznaju znakove nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, čak i ako žrtve ne podnesu izričite pritužbe; predlaže da se u takve smjernice i upute uključe mjere koje se odnose na promicanje sigurne liječničke skrbi za žene koje su pretrpjeli nasilje, uključujući nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama, i to na siguran način i uz puno poštovanje te bez nametanja osjećaja krivnje, kao i na osiguravanje najboljeg načina liječenja za njih i za njihovu djecu; poziva Komisiju i države članice da riješe problem anonimnih pritužbi i pritužbi koje žrtve naknadno povuku na način da zajamče učinkovite i brze postupke zaštite žrtava te osiguraju odgovornost nasilnih partnera; potiče stvaranje baza podataka tijelâ kaznenog progona u kojima će se bilježiti sve pojedinosti povezane s izjavama o nasilju koje je dala žrtva ili treća strana i koje se odnose na nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama kako bi se nadzirali i spriječili daljnji slučajevi nasilja; poziva na veću razinu edukacije i podizanja razine osviještenosti na razini zajednice, kao i na osposobljavanje i obrazovanje zaposlenih u policijskim i socijalnim službama u ruralnim i udaljenim područjima o nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama, pri čemu se naglasak treba staviti na važnost obrazovanja u informiranju i pružanju pomoći djeci, kao i na važnost programa usmjerenih na rješavanje sukoba, pozitivne uzore i kooperativno ponašanje;**Prevencija: rješavanje pitanja rodnih stereotipova i pristranosti – obrazovanje i podizanje razine osviještenosti**
41. izražava zabrinutost zbog utjecaja rodnih stereotipova i pristranosti koji dovode do neodgovarajućih odgovora na rodno uvjetovano nasilje nad ženama i nedostatka povjerenja u žene, posebno kad se optužbe za zlostavljanje djece i obiteljsko nasilje proglašava neistinitima; također je zabrinut zbog nedostatka posebne obuke za suce, tužitelje i pravne stručnjake; naglašava važnost mjera usmjerenih na borbu protiv rodnih stereotipova i patrijarhalnih predrasuda u okviru obrazovnih kampanja i kampanja za podizanje razine osviještenosti; poziva države članice da prate kulturu ocrnjivanja

glasova žena i da se bore protiv nje; osuđuje upotrebu, nametanje i prihvaćanje neznanstvenih teorija i koncepta u postupcima za određivanje skrbništva kojima se kažnjavaju majke koje pokušaju prijaviti slučajevе zlostavljanja djece ili rodno uvjetovanog nasilja sprečavajući ih da dobiju skrbništvo ili ograničavanjem njihovih roditeljskih prava; naglašava da takozvani sindrom otuđenja od roditelja te slični koncepti i pojmovi, koji se uglavnom temelje na rodnim stereotipovima, mogu štetno djelovati na žene žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, jer se optužuju majke za „otuđenje“ djeteta od njegova oca, čime se dovode u pitanje roditeljske vještine žrtava, zanemaruju iskazi djece i rizici od nasilja kojem su izložena djeca te ugrožavaju prava i sigurnost majke i djece; poziva države članice da ne priznaju sindrom otuđenja od roditelja u svojoj sudskoj praksi i pravu te da odvraćaju od njegove uporabe u sudskim postupcima ili je čak zabrane, osobito tijekom istraga radi utvrđivanja postojanja nasilja;

42. naglašava važnost kampanja za podizanje razine osviještenosti kojima se svjedocima (posebno susjedima i suradnicima) omogućuje da uoče znakove nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama (posebno nefizičkog nasilja) i daju smjernice o tome kako pružiti potporu žrtvama i pomoći im; poziva Komisiju i države članice da promiču podizanje razine osviještenosti, informativne i aktivističke kampanje usmjerene na rješavanje problema rodne pristranosti i stereotipova, kao i obiteljskog i rodno uvjetovanog nasilja u svim njegovim oblicima, poput fizičkog nasilja, seksualnog uznemiravanja, kibernalasilja, psihološkog nasilja i seksualnog iskoristavanja, osobito u pogledu novih preventivnih mjera i fleksibilnih sustava za upozorenje u hitnim slučajevima, te da potiču izvješćivanje o koordinaciji i suradnji s priznatim i specijaliziranim organizacijama za zaštitu žena; naglašava važnost aktivnog uključivanja svih javnih struktura u provođenje kampanja za podizanje razine osviještenosti;
43. naglašava da je učinkovito kažnjavanje zlostavljača ključno kako bi se spriječilo daljnje nasilje te ojačalo povjerenje žrtava u javna tijela; međutim, ističe da kazna zatvora sama po sebi nije dovoljna za sprečavanje budućeg nasilja te da su potrebni posebni programi rehabilitacije i preobrazovanja; poziva države članice da u skladu s člankom 16. Istanbulske konvencije poduzmu potrebne zakonodavne ili druge mjere za uspostavu ili podupiranje programa usmjerjenih na edukaciju počinitelja nasilja u obitelji na temelju koje bi oni naučili kako se ponašati nenasilno u međuljudskim odnosima kako bi se na taj način spriječilo buduće nasilje i promijenili obrasci nasilnog ponašanja; ističe da pri tome države članice moraju zajamčiti da su sigurnost, podupiranje i ljudska prava žrtava od primarne važnosti, te da, kad je to primjereni, ti programi budu uspostavljeni i provedeni u uskoj suradnji sa službama specijaliziranim za pružanje potpore žrtvama; ističe da je obrazovanje ključno za iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja, a posebno nasilja među intimnim partnerima; poziva države članice da u redovne nastavne planove i programe na svim razinama obrazovanja uvedu preventivne programe, među ostalim kroz obrazovanje o temama kao što su ravnopravnost žena i muškaraca, uzajamno poštovanje, nenasilno rješavanje sukoba u osobnim odnosima, rodno uvjetovano nasilje nad ženama i pravo na osobni integritet, kao i seksualni odgoj prilagođen dobi i razvojnim sposobnostima učenika; ističe da su sveobuhvatan spolni odgoj te educiranje o vezama prilagođeni dobi ključni za zaštitu djece od nasilja i za osiguravanje vještina koje su im potrebne za izgradnju sigurnih odnosa u kojima nema seksualnog ni rodno uvjetovanog nasilja, kao ni nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama; poziva Komisiju da podupre programe čiji je cilj sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim u okviru potprograma Daphne (program Građani, ravnopravnost, prava i

vrijednosti) kako bi se zajamčile učinkovite preventivne mjere;

44. poziva države članice da potiču mjere kojima se suzbijaju ukorijenjeni stereotipovi koji su uzrok rodnih razlika u pogledu skrbi;
45. ističe da bi strategije za sprečavanje nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama trebale uključivati mjere za smanjenje izloženosti nasilju u djetinjstvu, podučavanje vještinama potrebnima za stvaranje sigurnih i zdravih odnosa te za osporavanje društvenih normi kojima se promiču koncepcije muške nadmoći nad ženama i autoritarno ponašanje muškaraca ili drugi oblici seksističkog ponašanja;
46. poziva Komisiju da na razini EU-a promiče kampanje za podizanje razine osviještenosti i obrazovne kampanje te razmjenu najboljih praksi kao nužnu mjeru za sprečavanje nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja te stvaranje ozračja nulte tolerancije prema nasilju i sigurnijeg okruženja za žrtve; ističe stratešku ulogu medija u tom pogledu; naglašava, međutim, da se u nekim državama članicama ubojstvo žene i slučajevi rodno uvjetovanog nasilja i dalje prikazuju na način kojim se nasilnog partnera oslobađa njegove odgovornosti; ističe da se medijima i oglašavanjem ne smiju širiti mizogine i seksističke poruke, uključujući pokušaje opravdavanja, legitimiziranja ili minimiziranja nasilja i odgovornosti nasilnih partnera; smatra da obiteljsko nasilje proizlazi i iz rodno-stereotipiziranog pristupa roditeljstvu; stoga poziva Komisiju i države članice da se bore protiv rodnih stereotipova i promiču rodnu ravnopravnost u roditeljskim odgovornostima, u okviru kojih je teret roditeljstva pravedno raspodijeljen, čime bi se osiguralo da žene nisu u podređenom statusu; poziva Komisiju da olakša razmjenu najboljih praksi na razini EU-a u pogledu mjera prevencije, zaštite i kaznenog progona te mjera za borbu protiv nasilja, kao i u pogledu njihove praktične provedbe; poziva države članice da dopune ovu kampanju EU-a širenjem informacija o tome gdje žrtve i svjedoci mogu prijaviti ovu vrstu nasilja, među ostalim i nakon završetka kampanje, uzimajući u obzir specifičnosti krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 kako bi se fokus stavio i na utjecaj na djecu; poziva Komisiju da u školama i drugim sredinama podupre aktivnosti kojima se podiže razina osviještenosti o pitanjima kaznenog djela nasilja i trauma, o tome gdje potražiti pomoć, kako prijaviti probleme i kako izgraditi otpornost među djecom i onima koji rade s djecom;

Suradnja između država članica, među ostalim u prekograničnim slučajevima

47. naglašava važnost razmjene informacija među sudovima, središnjim tijelima država članica i policijskim tijelima, posebno u vezi s prekograničnim slučajevima skrbništva; nada se da će se revidiranim pravilima iz Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece²⁸ poboljšati suradnja među pravosudnim sustavima kako bi se učinkovito utvrdilo što je najbolje za dijete, neovisno o bračnom statusu roditelja ili strukturi obitelji, te za žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama; naglašava da je važno da forenzički stručnjak ili bilo koja druga uključena stručna osoba relevantnom nacionalnom tijelu pruži informacije o nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama ako smatra da takvo nasilje predstavlja opasnost za život odrasle žrtve ili djeteta te da žrtva nije u mogućnosti zaštititi se zbog moralne ili ekonomске prisile koja je rezultat utjecaja

²⁸ SL L 178, 2.7.2019., str. 1.

počinitelja, pri čemu nastoji dobiti pristanak odrasle žrtve; poziva Komisiju i države članice da zajamče provedbu i učinkovitu primjenu Uredbe Bruxelles II.a; u tom pogledu izražava žaljenje zbog toga što se u okviru njezine posljednje revizije područje primjene te uredbe nije proširilo na registrirana partnerstva i nevjenčane parove; smatra da to dovodi do diskriminacije i potencijalno opasnih situacija za žrtve i djecu iz registriranih partnerstava te djecu nevjenčanih parova; budući da se područje primjene i ciljevi Uredbe Bruxelles II.a zasnivaju na „načelu nediskriminacije na osnovi državljanstva među građanima Unije” i na načelu uzajamnog povjerenja među pravnim sustavima država članica; traži od Komisije da najkasnije do kolovoza 2024. izvijesti Parlament o provedbi i učinku tih uredbi, među ostalim u kontekstu nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i prava na skrbništvo;

48. ističe da iako sve obiteljske razmirice ostavljaju duboke emocionalne posljedice, prekogranični slučajevi su još osjetljiviji i pravno složeniji; naglašava potrebu za visokom razinom osviještenosti javnosti o složenim pitanjima kao što su prekogranični dogовори oko skrbništva i obveze uzdržavanja, uključujući potrebu razjašnjavanja prava i obveza roditelja i djece u svakoj zemlji; ističe da bi države članice mogле pridonijeti bržem rješavanju takvih prekograničnih slučajeva obiteljskog prava uvođenjem sustava specijaliziranih odjela u okviru nacionalnih sudova, uključujući jedinice usmjerene na rodno uvjetovano nasilje, sastavljene od osoblja koje se bavi medicinskom forenzikom, psihologa i drugih relevantnih stručnjaka, te koordinacijom s javnim službama specijaliziranim za rodno uvjetovano nasilje i zaduženima za pomoć žrtvama; poziva na to da se posebna pozornost usmjeri na položaj kućanstava sa samohranim roditeljem i na naplatu naknade za uzdržavanje u prekograničnim situacijama, s obzirom na to da u praksi provođenje odredbi koje su trenutačno na snazi, točnije, Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Konvencija UN-a o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, kojima se utvrđuju zakonske obveze povezane s naplatom naknade za uzdržavanje u prekograničnim situacijama, i dalje predstavlja izazov; ističe da se pravni alati za prekograničnu naplatu naknade za uzdržavanje moraju provoditi zajedno s većom informiranosti javnosti o njihovoj dostupnosti; stoga poziva Komisiju da blisko surađuje s državama članicama kako bi se utvrdili praktični problemi povezani s naplatom naknade za uzdržavanje u prekograničnim situacijama te da im pomogne osmislići učinkovite instrumente za osiguravanje izvršavanja obveza plaćanja; naglašava važnost tog pitanja i njegovih posljedica za obitelji sa samohranim roditeljem, kao i rizik od siromaštva;
49. apelira na države članice da nastave analizirati podatke i tendencije u pogledu raširenosti i izvješćivati o svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji, kao i o posljedicama za djecu, dok su na snazi mjere ograničavanja kretanja i neposredno nakon toga;
50. poziva Komisiju i države članice da unaprijede svoju suradnju kako bi poduzele mjere kojima bi se žrtve nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama osnažile da istupe i prijave kazneno djelo jer u brojnim slučajevima nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama ostaje neprijavljeno; prima na znanje obvezu Komisije da proveđe novo istraživanje o rodno uvjetovanom nasilju u EU-u, čiji će rezultati biti predstavljeni 2023.; poziva Komisiju da usko surađuje s državama članicama kako bi se uspostavio trajni mehanizam za redovito pružanje usklađenih, točnih, pouzdanih, usporedivih,

visokokvalitetnih te rodno kategoriziranih podataka na razini EU-a o učestalosti nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama, njegovim uzrocima te posljedicama po žene i djecu, kao i upravljanju u tom kontekstu i pravu na skrbništvo, uz potpuno iskorištavanje kapaciteta i stručnosti EIGE-a i Eurostata; podsjeća da je izrada nacionalnih statistika o rodno uvjetovanom nasilju djelovanje prihvativno za financiranje u okviru Programa jedinstvenog tržišta za razdoblje 2021.–2027.; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da su podaci razvrstani, među ostalim, prema dobi, seksualnoj orientaciji, rodnom identitetu, spolnim obilježjima, rasi i etničkoj pripadnosti te invaliditetu kako bi se osiguralo da se u obzir uzimaju iskustva žena u svoj njihovoj raznolikosti; napominje da će to doprinijeti boljem razumijevanju razmjera i uzrokâ problema, uglavnom socioekonomskih kategorija u kojima je rodno uvjetovano nasilje raširenije, te drugih relevantnih čimbenika, kao i različitih pravnih okvira i politika u državama, koji se mogu pobliže istražiti detaljnim usporedbama među pojedinačnim zemljama kako bi se utvrdili okviri politika koji bi mogli utjecati na pojavu nasilja; ustraje i u tome da je važno da države članice prikupljaju statističke podatke o upravnim i sudskim postupcima koji se odnose na skrbništvo nad djecom, a uključuju nasilje koje vrše partneri u intimnim vezama, a posebno podatke o ishodu presuda i osnovanosti takvih odluka o skrbništvu i pravu na posjećivanje; 51. poziva Komisiju da diljem EU-a promiće kampanje za podizanje razine osviještenosti kao nužnu mjeru za sprečavanje nasilja u obitelji i stvaranje ozračja nulte tolerancije prema nasilju;

◦

◦ ◦

52. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

MIŠLJENJE MANJINE

u skladu s člankom 55. stavkom 4. Poslovnika
Andželika Anna Moždżanowska, Margarita de la Pisa Carrión

Nacrt izvješća nije pravno ni formalno strog. Poziva na donošenje zakonodavstva na razini EU-a o pitanjima koja se odnose na države članice, kao što je zajedničko skrbništvo.

Njime se zadire u nacionalni suverenitet prekoračujući nadležnosti u kaznenom i obiteljskom pravu. U tom kontekstu treba naglasiti da svaka država članica ima pravo uspostaviti vlastite propise koji se odnose na zaštitu žrtava nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama.

Nadalje, jezik izvješća nije pravni, već ideološki, te se koriste neodređeni koncepti kao što su „ubojsstvo žene“ ili „patrijarhat“.

Njime se krši načelo ravnopravnosti muškaraca i žena te je u suprotnosti s Poveljom EU-a o temeljnim pravima i Općom deklaracijom o ljudskim pravima.

Sugerira da je u slučaju navodnog nasilja intimnog partnera rješenje ograničiti prava navodnog agresora, čime ga se lišava prava na pretpostavku nedužnosti i pošteno suđenje. Takvi postulati vode instrumentalizaciji pravde i stvaraju rizik od vrlo opasnog presedana.

Ovim izvješćem pruža se lažna i negativna slika modernog društva, gdje su muškarci prikazani kao potencijalni agresori nad ženama i/ili djecom.

Narušava se odnos između muškaraca, žena, djece i same obitelji te se ne pruža odgovarajuća zaštita žrtvama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama bez obzira na spol.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	13.7.2021	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	43 3 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Pascal Arimont, Simona Baldassarre, Gunnar Beck, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Hélène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Christophe Hansen, Alice Kuhnke, Gilles Lebreton, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Emmanuel Maurel, Karen Melchior, Andżelika Anna Moźdżanowska, Maria Noichl, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Jiří Pospišil, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Franco Roberti, Eugenia Rodriguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Marcos Ros Sempere, Christine Schneider, Sylwia Spurek, Raffaele Stanganelli, Jessica Stegrud, Hilde Vautmans, Adrián Vázquez Lázara, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tiemo Wölken, Chrysoula Zacharopoulou, Javier Zarzalejos, Marco Zullo	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alessandra Basso, Brando Benifei, Lena Düpont, Elena Kountoura, Emmanuel Maurel, Luisa Regimenti, Susana Solís Pérez, Bettina Vollath	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

43	+
PPE	Pascal Arimont, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Esteban González Pons, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Sirpa Pietikäinen, Jiří Pospíšil, Luisa Regimenti, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
S&D	Brando Benifei, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Hélène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Hilde Vautmans, Adrián Vázquez Lázara, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Sergey Lagodinsky, Kira Marie Peter-Hansen, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek
GUE/NGL	Elena Kountoura, Emmanuel Maurel, Eugenia Rodríguez Palop

3	-
ECR	Andżelika Anna Moźdżanowska, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Gunnar Beck

4	0
ECR	Raffaele Stanganelli, Jessica Stegrud
PPE	Isabella Adinolfi, Christine Schneider

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani